

Stan Kościoła Katolickiego w Polsce Po Najeździe Niemieckim w Roku 1939

Nota Werbalna Ambasady Niemiec Przy Stolicy Świętej Do Sekretariatu Jego Świątobliwości

Nota werbalna Ambasady Niemiec przy Stolicy Świętej do Sekretariatu Stanu Jego Świątobliwości (29go sierpnia 1941) pokazuje, jakie były roszczenia rządu niemieckiego w sprawie nominacji Ordynariuszy miejscowych. Nabiera ona jeszcze większej doniosłości, jeśli się przypomni, że już 27go lipca 1940 ambasador Niemiec przy Stolicy Świętej w ustnej rozmowie oświadczył w Sekretariacie Stanu, że tak w Protektoracie Czech i Moraw jak i w Polsce stolice biskupie powinny być powierzane kapłanom niemieckim lub przynajmniej takim, co są pochodzenia niemieckiego.

Nota niemiecka brzmiała jak następuje:

“Wyznaczenie w ostatnim czasie przez Stolicę św., kilku Administratorów Apostolskich, mających sprawować urząd biskupi na obszarach podlegających zierzchności niemieckiej, daje Rządowi Rzeszy powód do następującego zawiadomienia:

“Ze względu na doniosłość, jaką ma obsadzanie wszyst-

kich wyższych stanowisk w Kościele Rzymsko-Katolickim, Rząd Rzeszy nie może się zrzec przysługującego mu na mocy jego suwerenności prawa, by przed obsadzeniem tego rodzaju stanowisk był pytany o zdanie. Przeciwnie jest on zmuszony przywiązywać wagę do tego, by przed obsadzeniem stanowisk Arcybiskupa, Biskupa, Koadiutora z prawem następstwa, tudzież Prałata niezawisłego (*Praelatus nullius*) na całym obszarze Rzeszy, łącznie z Alzacją, Lotarynią, Luksemburgiem i oswobodzonymi obszarami Styrii Dolnej, Karyntii i Krainy oraz Gubernatoratem Generalnym, była mu dana możność przedłożenia zastrzeżeń natury ogólnopolitycznej. Jest on jednak zmuszony podkreślać to swoje prawo także w takich wypadkach, kiedy wyżej wymienione urzędy kościelne sprawować ma przez dłuższy okres czasu Ad-

ministrator Apostolski, albo Wikariusz Kapitularny lub też jakikolwiek inny rządca diecezji.

“W interesie jednolitego postępowania na całym obszarze Rzeszy jest ponadto Rząd Rzeszy zmuszony przykładać wagę do tego, by również w granicach dawnego obszaru Rzeszy przed nominacją wyżej wymienionych dostojników kościelnych (Administratora Apostolskiego, Wikariusza Kapitularnego i innych rządców diecezji) w podobny sposób nawiązany został poufny kontakt z Rządem, celem dania mu sposobności przedłożenia ewentualnych zarzutów ogólnopolitycznej natury przeciwko przewidzianym kandydatom.

“Rząd Rzeszy uprasza zatem Stolicę Świętą, aby na przyszłość przed obsadzeniem wszystkich wyżej wymienionych stanowisk, dawała mu przez odpowiednie zawiadomienie sposobność do przedłożenia ewentualnych zarzutów natury ogólnopolitycznej.”

*

Jutro **DZIENNIK CHICAGO-SKI** drukuje notę werbalną Sekretariatu Stanu Jego Świątobliwości do Ambasady Niemiec, czyli odpowiedź na notę werbalną Ambasady Niemiec, z dnia 29go sierpnia, 1941 roku. Nota Watykanu naświetla powody, dla których Stolica Święta nie mogła przyjąć żądań wysuniętych przez Rząd Rzeszy w sprawie nominacji biskupich.